

Kiertotaloudessa syntyy uusia tuotteita ja materiaali kiertää käyttöön yhä uudelleen

Kiertotalous monipuolisine näkökulmineen yhdistää paimiolaisia yrityksiä. Yhteistyöstä syntyy yrityksille hyötyä, vastuullisuutta ja jopa uusia tuotteita.

Kun talvisena aamuna Vuonuen yrittäjä Piia Aaltonen ja Rester Oy:n asiakkuus- ja myyntipäällikkö Nina Pennanen ja tuotekehityspäällikkö Kirsi Jaakkola kohtaavat haastattelun merkeissä, ei kenellekään ole epäselvää, miten tärkeää ja valtavia mahdollisuuksia luovaa tekstiilien kierrättäminen maailmalle on.

Tapaamme Vuonuen puodissa, joka on kuin neulomista harrastavan taivas. Puoti sijaitsee Paimiossa, Aaltosen kotipihassa, josta löytyy myös noin kymmenen kainuunharmaan lampaan lampola ja pieni kanala. Niistä Vuonuen tarina onkin osittain lähtenyt liikkeelle.

Vuonuen lankapuoti Paimion Preitilässä on kuin neulojan taivas monen sävyisien ja pehmeiden laatulankojen täyttämällä hyllyillä. KUVA: Salla Axelin

Hyvä idea, vahvat yhtenevät arvot ja tahto löytää ongelmakohtiin ratkaisuja ovat loistavat ainekset yhteistyölle, josta syntyy huipputuotteita. Näillä eväillä lähti pari vuotta sitten liikkeelle myös paimiolaisten yritysten, **Resterin** ja **Vuonuen**, yhteistyö.

Nyt markkinoilla on käsityöharrastajille täysin ainutlaatuinen puuvillaneulelanka, Toivo, ja yhteistyö jatkuu. Toivon puuvilla on sataprosenttisesti peräisin kierrätetystä puuvillasta.

Vuonuen arvomaailma on vahvasti ekologisuudessa

Vuonuen idea perustuu ekologisuuteen ja suomalaisuuteen. Vuonue valmistaa, valmistuttaa ja myy mm. neulelankoja, huopatuotteita ja koruja, jotka on valmistettu oman kanalan asukkien irronneista sulista. Omien lampaiden villojen lisäksi Piia Aaltonen on vuosien varrella pelastanut monien lampoloiden villoja hyötykäyttöön. Lähtökohta Vuonuen langoissa on ollut ekologisuus. Tästä upeana esimerkkinä on Aaltosen kehittämä Pentti-sukkalanka, jossa perinteisesti sukkalangoissa käytetyt keinokuidut on korvattu tencelillä, puuselluloosakuidulla.

Kun Aaltonen halusi laajentaa lankavalikoimaansa kesäisempään tuotteeseen, hän keksi heti kysyä Resteriä tähän yhteistyökumppaniksi. Resterillä innostuttiin heti yhteistyöstä.

Valkeissa paidoissa Resterin Nina Pennanen ja Kirsi Jaakkola ja neuleessa Vuonuen Piia Aaltonen. Näiden kahden yrityksen ja lisäksi monien muiden yhteistyön ketjuna on syntynyt upea Toivo-puuvillaneulelanka, josta Piia on neulonut käsissään olevan upean kesäisen pitsineuleen. KUVA: Salla Axelin

Resterillä tehdään urauurtavaa työtä tekstiilien kierrättämisessä

Resterin mekaaninen poistotekstiilin kiertolaitos on ollut käynnissä vuodesta 2021. Laitoksessa avataan tekstiilikuiduiksi yrityksiltä käytöstä poistettuja tekstiilejä ja teollisuuden sivuvirtoja kuten leikkuupaloja. Rester siis tarjoaa yrityksille tekstiilien kierrätyspalvelua ja näin laitokselle saapuva materiaali on lajiteltua ja niiden alkuperä on tiedossa. Laitoksen mekaanisessa kuidunavaus prosessissa tekstiileistä poistetaan kovat osat kuten napit ja vetoketjut, mutta itse kankaasta ei poisteta mitään. Lopputuloksena syntyvä avattu kuitu sisältää näin täysin samat ainesosat ja on myös väriltään samaa kuin alkuperäinen tekstiili.

Resterin käyttöpäällikkö Riku Karell tutkii kuidunavaamisprosessin ensimmäisen vaiheen tuotosta eli tilkkua. KUVA: Rester

Toivon tie pyyhkeestä käsityöharrastajan puikoille on upea esimerkki arvoketjusta, joka syntyy yritysten yhteistyössä

Aaltosen ollessa yhteydessä Resteriin, laitoksesta löytyi jo valmiina juuri käsityölankaan sopivaa puuvillaa, joka on peräisin Lindströmin käytöstä poistetuista pyyherullista. Pyyhemateriaalin matka käsillä tekijän puikoille tai virkkuukoukulle ei ole aivan lyhyt. Hauskaa tässä on, että meistä jokainen on tainnut koskea Lindströmin rullapyyhkeitä ja nyt samaa materiaalia on mahdollista neuloa ja virkata kotisohvalla. Materiaalin matka kierrätetyksi tuotteeksi alkaa lähtöpään yrityksen vastuullisesta päätöksestä. Lindströmillä tämä hieno päätös on tehty ja poistotekstiilit toimitetaan Paimioon Resterille. Tämän jälkeen pyyhkeet operoidaan laitoksessa hahtuvaiseksi kuiduksi ja tiukkaan pakatut paalit lähtevät kohti kehräämää. Kehräämöstä isot lankapuolat matkaavat värjäämöön ja sieltä kuivuttuaan kerälle laittoon. Valmiit kerät saapuvat Vuonuelle, jossa Aaltonen asettaa vyötteet paikalleen. Ennen kuin tuotteen myynti alkaa, on lisäksi tuotettu kyseisestä langasta neulesuunnittelijoiden kanssa yhteistyössä työohjeita ja markkinoinnilla saatu mm. aikakausilehdet kiinnostumaan ohjeiden julkaisusta ja jälleenmyyjät tuotteen myynnistä. Näin upea Toivo-lanka on markkinoilla.

Puuvillaa kahdessa muodossa, Linströmin pyyhkeenä ja Toivo-lankana. KUVA: Rester

Toivo on sadan gramman lankakerä, jolla on paljon kokoaan suurempi merkitys. Tuossa kerässä on 70 grammaa ilman kemikaaleja kierrätettyä poistopuuvillaa. Uuden puuvillan viljely on todella iso ongelma maailmassa. Jos puuvillapellot saataisiin laajasti ruoan viljelyyn, sillä olisi iso merkitys ihmisten ruoan riittävyydelle. Samaan aikaan maailmassa on lisäksi huutava pula puhtaasta vedestä ja puuvillapeltoja kastellaan niin, että joet ja järvet kuivuvat. Yhden puuvillakilon tuottamiseen kuluu noin 11000 litraa puhdasta vettä. Yksi Toivo-lankakerä on siis säästänyt noin 770 litraa vettä verrattuna neitseellisestä puuvillasta valmistettuun lankaan. Ja tämä on vain yksi positiivinen asia, jonka tämä Toivo on saanut aikaan.

Resterillä Nina Pennasen työhön kuuluu uusien yhteistyökumppaneiden etsintä. Jo nyt hyvän kokoiseen verkostoon tarvitaan jatkuvasti lisää tahoja, jotta uusia Toivoja eli valmiita kierrätystuotteita saadaan syntymään. Rester on tekstiilikierrätyslaitoksen

lisäksi tietynlainen välikappale yritysten välillä, toisilla yrityksillä on kierrätettävää materiaalia ja toisilla on ideoita, kuinka tietynlaista tekstiilikuitua voisi hyödyntää eteenpäin. Rester on yhtymäkohta näille tarpeille. Lisäksi Resterin kautta kulkee materiaalia niin sanottuna suljettuna kiertona. Tällaisessa tapauksessa kuiduksi avattu materiaali palaa lähtöyritykseen takaisin uudelleen käyttöön.

– Todellinen kierrätys hän syntyy vasta sitten, kun materiaali kiertää takaisin samaan käyttöön, jossa se aiemmin oli tai toisenlaiseksi, uudeksi tuotteeksi. Materiaalien lajittelu ja kerääminen ei vielä ole kierrätystä, sanoo Kirsi Jaakkola Resteriltä.

Resterille saapuvat kierrätystekstiilit ovat lajiteltuja ja näin valmiissa tekstiilikuitupaaleissa on myös vain yhtä väriä, joka on sama kuin alkuperäisessä tekstiilissä. KUVA: Rester

Resterin kanssa samassa kiinteistössä toimii myös Lounais-Suomen Jätehuollon tekstiilin kierrätyslaitos. Resterin operoidessa yritysten poistotekstiilejä, on LSJH:n tontilla yksityishenkilöiden kiertoon laittamat tekstiilit. Vuonue on tehnyt näiden molempien kanssa yhteistyötä. LSJH:n kanssa yhteistyössä on syntynyt Manta-villalanka, johon poistovilla tuo tweed-tyylisen vivahteen. Yksityisiltä kerättävässä materiaalissa on luonnollisesti sekaisin eri värejä ja erilaisia kuituja, tässä tapauksessa erityyppisiä villoja. Näin kierrätetty osuus Mantasta on värjättyäkin monisävyistä.

Monet langat saapuvat Vuonuelle sekaisennäköisissä vyyhtikasoissa, joista Aaltonen kiertää myyntiin kauniit lankakiepit. KUVA: Salla Axelin

Vuonulla ja Resterillä on nyt myös jo uusia yhteistyösuunnitelmia. Kun kaikki yksityiskohdat tulevaisuudessa loksahtavat kohdilleen Toivo-puuvilla- ja Manta-villalanka saanevat rinnalleen kierrätetystä pellavasta ja merinovillasta ihanat ystävät.

reborn
IN PAIMIO

Reborn in Paimio – juttusarja on osa Varsinais-Suomen liiton rahoittamaa 7 seutukaupungin kiertotalouden teemaverkosto – Seutukaupunkien alueella tunnistettujen kiertotalousklusterien rakentaminen ja kiihdyttäminen -hanketta. Hanketta rahoittaa Varsinais-Suomen liitto.

Jutun on tuottanut Salla Axelin / Sallan Paja